

Огренич Ю.О.

д.е.н., доцент,

*професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Запорізький національний університет*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0294-1889>

Ohrenyeh Yuliia

Zaporizhzhia National University

Зайцев Є.А.

студент,

Запорізький національний університет

Zaitsev Yevhen

Zaporizhzhia National University

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ, СТАН ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ АТ «ПУМБ»)

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ACTIVITIES OF UKRAINIAN BANKS: TRENDS, STATE AND PROVISION OF FINANCE (ON THE EXAMPLE OF JSC "PUMB")

Анотація. В умовах змінності ринкового середовища з'являються все нові інформаційні банківські технології, які мають сприятливий вплив на банківський сектор, розвиток економіки. Визначено, що впровадження інноваційних технологій забезпечить активізацію інноваційного розвитку банків, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності, ефективності роботи, а також гарантуватиме довіру клієнтів. З'ясовано, що важливим завданням банку є забезпечення інноваційної діяльності задля вдосконалення їх роботи. Розглянуто напрями інноваційного розвитку АТ «ПУМБ», в які банк постійно спрямовує інвестиції. Визначено, що відбувається застосування цифрових банківських продуктів і послуг з дистанційного обслуговування клієнтів, здійснюється онлайн обслуговування фізичних осіб в додатку «ПУМБ Online», онлайн обслуговування корпоративних клієнтів в додатку «ПУМБ Online». Проведено аналіз ефективності інноваційної діяльності АТ «ПУМБ» та визначено, що протягом 2021 р. спостерігається налагодження економічної ефективності інновацій, збільшення приросту прибутку, що свідчить про ефективність інноваційних банківських технологій. Досліджено стан фінансового забезпечення інноваційної діяльності АТ «ПУМБ» та визначено недостатній рівень забезпеченості фінансовими ресурсами, що обумовлено негативним впливом чинників внутрішнього та зовнішнього середовища. Визначено проблеми

в інноваційній діяльності банківського сектору, а саме: повільне впровадження інформаційних банківських технологій; недостатній рівень фінансового забезпечення та висока вартість інноваційних технологій; несприятливе інвестиційне середовище; нестача кваліфікованих кадрів; змінність законодавчої бази; підвищення рівня економічного ризику; незначна кількість наукових організації із розробки інформаційних банківських технологій; незацікавленість банків в інноваційному розвитку. Сформовано шляхи активізації інноваційного розвитку банку. Впровадження та використання інновацій в банківській діяльності потребує фінансового забезпечення та дозволить отримати додатковий дохід, підвищити ефективність банківського нагляду і контролю, нейтралізувати вплив ризиків, створити умови для стабільного розвитку.

Ключові слова: інновації, банківські інновації, розвиток банків, фінансове забезпечення, інноваційні банківські послуги, ефективність фінансового забезпечення.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення виникають проблеми, які стосуються фінансування банківських інновацій, а саме: недостатня розробленість, відсутність наукових розробок, теоретико-методичних підходів до оцінки можливостей фінансування розробки та впровадження інновацій у банківській діяльно-

сті; нестабільність фінансового стану банків та банківської системи, відсутність вільних інвестиційних коштів, які можна було б використати для фінансування процесу впровадження банківських технологій. Все це обумовлює необхідність дослідження особливостей впровадження банківських інновацій, визначення напрямків налагодження інноваційного розвитку банків, джерел фінансового забезпечення в умовах змінності ринкового середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В умовах сьогодення аналіз проблеми інноваційної діяльності та питання дослідження різних аспектів впровадження та фінансування інновацій в банках досліджені у працях провідних вчених та нами виділено найбільш значимі з них. Примостка Л. О., Диба М. І., Краснова І. В. здійснили детальне дослідження напрямів інноваційного розвитку банківської системи та розглянули існуючі трансформації, провели аналіз процесів капіталізації, розглянули існуючі види інновацій, зміни банківського регулювання в умовах сьогодення та надійність банківської системи [2]. Білик В. В., Коломицева О.В. провели ґрунтовний аналіз інноваційного розвитку регіону, визначили особливості формування інноваційного потенціалу, а також сформували фактори стимулювання інноваційного розвитку [3].

В роботі Дзюблюк О. В. проаналізовано та визначено перспективні напрямки розвитку банківської системи шляхом впровадження інновацій та автор дотримувався думки, що це дозволить сформувати конкурентні переваги, покращити фінансове становище [4]. Дячук Д. І., Ларіонова К. Л. проаналізували проблеми впровадження інноваційних технологій та визначили перспективи до вдосконалення дистанційного банківського обслуговування [5].

У роботі Іванов С. В. згруповано класифікацію банківських інновацій, визначено основні принципи інноваційної політики, а також розглянуто впровадження інновацій в різних банківських установах [6]. Крім того, авторами Іршак О. С., Павлик Я. О. також було розглянуто класифікації банківських інновацій та виділено функції банківських інновацій [7].

Оцінка ефективності інноваційної діяльності банків та розробка інтегрального показника для проведення відповідної оцінки проведена у роботі Карчева І. Я. [8].

Вагомий внесок у досліджуване питання здійснила Єгоричева С. Б., адже авторка запропонувала стратегію інноваційної діяльності комерційних банків, удосконалила теоретико-методичні засади інноваційного потенціалу,

визначила фактори впливу на інноваційну діяльність, наукові підходи щодо аналізу інноваційної діяльності [13].

Також вагомий внесок у дослідження питання інноваційного розвитку, впровадження сучасних технологій, аналізу банківської діяльності, надання банківських послуг здійснили такі вчені: Копилук О. І., Музичка О. М. [9], Матвійчук Н. М., Бурлачук Н. Ю., Гарбар Ж. В. [10], Шмігельська З. [14], Шпильовий В. А. [15].

Проте, враховуючи існуючі результати дослідження виникає потреба в покращенні діяльності банків шляхом впровадження інноваційних продуктів, що забезпечить вдосконалення їх роботи, підвищення конкурентоспроможності. Тому доцільним є дослідження особливостей інноваційного розвитку банків та рівня їх фінансового забезпечення.

Формування цілей статті. Метою статті є дослідження тенденцій інноваційного розвитку, стану інноваційної діяльності банку, оцінка рівня фінансового забезпечення інноваційного розвитку банку шляхом врахування впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В умовах сьогодення інновації виступають як важливий фактор економічного зростання, модернізації та вдосконалення роботи всіх секторів економіки та особливо сектору банківської діяльності. Відповідно постає потреба у впровадженні інноваційних технологій в діяльність банків України, що сприятиме їх інноваційному розвитку, підвищенню рівня конкурентоспроможності. Крім того, спостерігається прискорений розвиток в напрямку інформаційно-комунікаційних технологій, у сфері інформаційних банківських технологій, впровадження яких дозволить підвищити фінансову стійкість банків через активізацію інноваційної діяльності. В цілому, функціонування банків відбувається в умовах впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, що мають негативний вплив на ефективність діяльності. Відповідно постає потреба в активізації інноваційного розвитку банків шляхом впровадження сучасних банківських технологій, що забезпечить підвищення ефективності їх роботи. Отже, банківські інновації відіграють важливу роль у забезпеченні не лише ефективного функціонування банку, а й у підвищенні його конкурентоздатності.

Проаналізуємо тенденції інноваційного розвитку, стан інноваційної діяльності на прикладі АТ «ПУМБ» (АТ «Перший Український Міжнародний Банк»), який є найбільшим українським банком, що входить у топ-10 провідних банків

Центральної Європи. Крім того, він також один з інноваційних банків світу [1].

Основні напрями інноваційного розвитку АТ «ПУМБ», в які банк постійно спрямовує інвестиції, наступні:

1) застосування цифрових банківських продуктів і послуг з дистанційного обслуговування клієнтів: банкомати, термінали для здійснення платежів, GSM-банкінг, Інтернет-банкінг, ПУМБ Online;

2) онлайн обслуговування фізичних осіб в додатку «ПУМБ Online», який дозволяє переглядати залишок на рахунку, оформити депозит та управляти депозитом, здійснювати оплати комунальних рахунків, погашати та управляти кредитом;

3) онлайн обслуговування корпоративних клієнтів в додатку «ПУМБ Online», який дозволяє переглядати залишок на рахунку підприємства, проводити розрахунки з контрагентами, здійснювати виплату заробітної плати, а також проводити операції з цінними паперами, з лізингу та факторингу тощо [1].

Окремо слід навести перелік інноваційних послуг, які банк надає для малого та середнього бізнесу (табл. 1). Для цього банком створено додаток «ПУМБ Online Для Підприємців», завдяки якому малий та середній бізнес має можливість налагодити електронний документообіг, додавати документи з мобільного пристрою через QR-код з використанням електронного підпису. Наведені розробки відкривають перед АТ «ПУМБ» нові можливості для дистанційного обслуговування клієнтів та це дозволяє утриму-

вати почесний статус Digital-банку на українському ринку [1].

Все обслуговування клієнтів банку АТ «ПУМБ» щороку постійно переноситься в сферу дистанційного обслуговування, що поступово знижує функції роздрібною мережі, звужуючи діяльність банківських відділень, які дедалі більше перетворюються у спеціалізовані сервіс-центри. Дистанційна модель банківського обслуговування обумовлена низкою об'єктивних особливостей економічного та соціального середовища: фактор часу; змінами у способі життя людей; впровадження нових інформаційних технологій; автоматизація банківських операцій; зростаюча конкуренція; засоби комунікації, що розвиваються [1].

Отже, розвиток засобів зв'язку та одночасне збільшення числа клієнтів, які мають сучасні засоби зв'язку, активно користуються Інтернетом, сприяло розвитку дистанційного банківського обслуговування, найважливішим із яких став інтернет-банкінг.

Враховуючи стан інноваційного розвитку доцільно також проаналізувати показники інноваційної діяльності АТ «ПУМБ» (табл. 2).

Враховуючи наведені дані можна відзначити, що витрати банку на впровадження інновацій складають 429 млн грн у 2019 р., 404 млн грн у 2020 р. і 398 млн грн у 2021 р., тобто спостерігається скорочення. Проте помітним є значне зростання загальних витрат банку – з 8574 млн грн у 2019 р. до 11655 млн грн у 2021 р.

Частка витрат на впровадження інновацій у загальних витратах банку має не значну вели-

Таблиця 1

Інноваційні послуги та продукти, які були введені в банківській установі АТ «ПУМБ» за 2020–2022 рр.

Рік	Інноваційні послуги та продукти
2020 р.	– оновлена програма Visa Secure (допомагає підвищити безпеку онлайн-транзакцій), 3-D Secure 2.1 (оновлений протокол обробки інтернет-транзакцій), оновлено доступ в мобільний додаток по цифрам, що дає змогу системі та клієнтам бути вдвічі захищеним; – платформа «Факторинг Хаб» (дозволяє поєднати процес оголошення тендеру, подання пропозицій МСП та надання послуги факторингу фінансовою установою)
2021 р.	– термінал Verifone X990, що об'єднав в одному пристрої функціонал POS-терміналу, касового апарату та принтеру чеків; – страховий поліс «Захист від травм» (страховка покриває всі можливі травматичні ушкодження, в тому числі опіки, порізи, укуси комах, обмороження, травми на виробництві, в результаті ДТП, протиправних дій третіх осіб тощо); – депозит «Особливий» (максимальна прибутковістю до 11% річних, привабливий для клієнтів банку підвищеними відсотковими ставками в гривні, можливістю поповнення та щомісячною виплатою відсотків)
2022 р.	– smart оплата (підприємці можуть отримати оплату за товар чи послугу у декілька кліків, згенерувавши QR-код у своєму смартфоні, а покупець може сплатити по ньому за допомогою систем мобільних платежів Apple або Google Pay; – овердрафт «Легкий» (сервіс для клієнтів ПУМБ з оборотами по рахункам, який завжди допоможе вирішити термінові питання ліквідності без зайвих зусиль)

Джерело: складено на основі [1]

Показники рівня інноваційної діяльності банку АТ «ПУМБ» у 2019–2021 рр., млн грн

Найменування	2019	2020	2021	Абс. відхил. (2021 р. від 2019 р.)
Витрати банку на впровадження інновацій	429	404	398	-31
Загальні витрати банку	8574	10079	11655	3081
Частка витрат на впровадження інновацій ($K_{ін.}$), %	5,00	4,01	3,41	-1,59
Приріст прибутку банку	293	151	1644	1351
Економічна ефективність інновацій ($K_{еф.ін.}$)	0,68	0,37	4,13	3,45

Джерело: складено на основі [1]

чину: у 2019 р. вона склала 5%; у 2020 р. – скоротилась до 4,01%; у 2021 р. – зменшилась до 3,41%. Отже, частка витрат на впровадження інновацій у загальних витратах банку ($K_{ін.}$) скорочується, що показано на рис. 1.

Таким чином, скорочення частки витрат на впровадження інновацій у загальних витратах банку АТ «ПУМБ» у 2019–2021 рр. з 5% до 3,41% є свідчить зменшення витрат на модернізацію й удосконалення технологій обслуговування клієнтів і надання основних банківських послуг та розробку нових технологій банківського обслуговування клієнтів.

Важливим показником, який відображає рівень інноваційної діяльності банку, є економічна ефективність інновацій. З метою розрахунку даного показника визначено та враховано щорічний приріст прибутку банку. Дані табл. 1 свідчать про те, що протягом 2019–2020 рр. показник економічної ефективності інновацій

($K_{еф.ін.}$) був менший за 1, тобто у цей період інноваційна діяльність банку не була ефективною, чого не скажеш про 2021 р., коли показник економічної ефективності інновацій ($K_{еф.ін.}$) зріс та склав 4,13. Отже, протягом 2021 р. кожна гривня витрат на впровадження інновацій приносила 4,13 грн. прибутку. Динаміка показника економічної ефективності інновацій ($K_{еф.ін.}$) представлена на рис. 2.

Слід відзначити, що АТ «ПУМБ» є універсальним банком, який для обслуговування клієнтів використовує останні інноваційні технології, що є доступними на українському банківському ринку. Проте витрати в модернізацію, оновлення та удосконалення технологій надання банківських послуг та банківського обслуговування за останні три роки значно скоротились.

Досліджуваний 2021 р. порівняно з 2019–2020 рр. демонструє налагодження економічної ефективності інновацій, що забез-

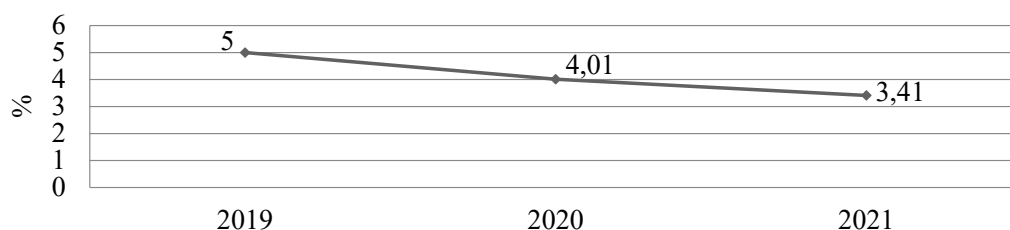

Рис. 1. Зміни частки витрат на впровадження інновацій у загальних витратах ($K_{ін.}$) банку АТ «ПУМБ» у 2019–2021 рр.

Джерело: складено на основі [1]

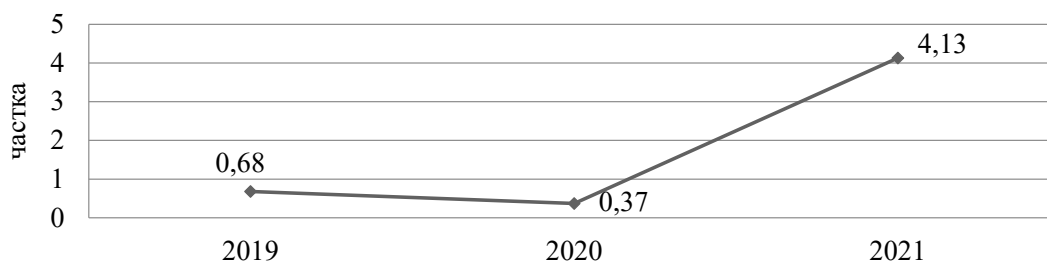

Рис. 2. Зміна показника економічної ефективності інновацій ($K_{еф.ін.}$) банку АТ «ПУМБ» у 2019–2021 рр.

Джерело: складено на основі [1]

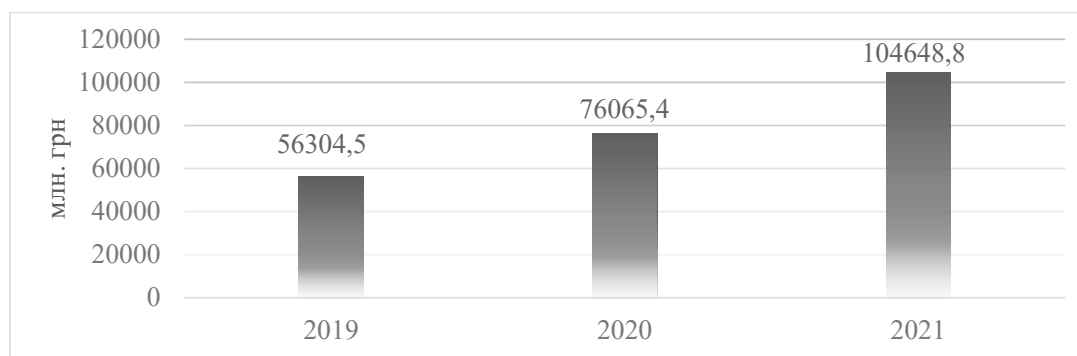

Рис. 3. Динаміка сукупного майна (активів) банку у 2019–2021 рр.

Джерело: складено на основі [1]

печено значним приростом прибутку банку. Тобто, надаючи свої послуги із застосуванням цифрових банківських продуктів і дистанційного обслуговування клієнтів, банк досяг значного збільшення приросту прибутку, що свідчить про ефективність інноваційних банківських технологій, які запровадив банк в останні роки.

Важливим показником в процесі дослідження інноваційної діяльності банку є аналіз активів банку, які відображають ефективність розміщення і використання наявних ресурсів. На рис. 3 показано динаміку сукупного майна (активів) банку у 2019–2021 рр.

З отриманих даних бачимо, що активи банку АТ «ПУМБ» зростають за аналізований період. Таке збільшення активів відбулось переважно за рахунок зміни наступних статей активів:

- зростання обсягів кредитування клієнтів (на 20190,4 млн грн або на 61,38%);
- зростання цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (на 14173,6 млн грн або на 158,04%);

- збільшення грошових коштів та їх еквіваленти (на 11647,3 млн грн або на 120,34%);
- зростання заборгованості інших банків (на 1607,3 млн грн або на 134,48%);
- збільшення інших активів (на 724,99 млн грн або на 61,24).

Отже, найбільшу питому вагу у активах банку мають кредити, надані клієнтам, з часткою 58,43% (на 31.12.2019 р.), 49,39% (на 31.12.2020 р.) та 50,73% (на 31.12.2021 р.).

Поряд із дослідженням показників рівня інноваційної діяльності банку АТ «ПУМБ» доцільно проаналізувати джерела фінансового забезпечення інноваційного розвитку (табл. 3).

Дані табл. 3 показують, що в складі власного капіталу більше, ніж чверть, складає нерозподілений прибуток. Його частка складає 33,49%, що на 3,61% менше за 2019 р., проте більша порівняно до 2020 р., коли вона складала 24,37%. Відповідний тренд має нерозподілений прибуток у складі пасивів банку та у 2021 р. його частка у пасивах складає 4,02%.

Таблиця 3

Джерела фінансового забезпечення інноваційного розвитку АТ «ПУМБ» у 2019–2021 рр., тис. грн

Найменування	2019	2020	2021	Відхилення (2021 р. від 2019 р.)	
				абс.	темп приросту, %
Пасиви	56305	76065	104649	48344	85,86
Власний капітал	9256	9839	12561	3305	35,71
Нерозподілений прибуток	3435	2397	4207	772	22,49
Частка нерозподіленого прибутку у власному капіталі, %	37,11	24,37	33,49	-3,61	x
Частка нерозподіленого прибутку у пасивах, %	6,10	3,15	4,02	-2,08	x
Запозичені та залучені кошти	47048	66227	92088	45039	95,73
Частка запозичень та залучених коштів у пасивах, %	83,56	87,07	88,00	4,44	x

Джерело: складено на основі [1]

Найбільшу частку у складі пасивів мають запозичені та залучені банком кошти – 88% у 2021 р., що на 4,44% більше за показник на кінець 2019 р. Це показує, що основним джерелом фінансування інноваційного розвитку банку є запозичені та залучені кошти, а також нерозподілений прибуток. Тому АТ «ПУМБ» має достатній рівень фінансового забезпечення для інноваційного розвитку у подальшому.

Проведене дослідження фінансового забезпечення інноваційної діяльності АТ «ПУМБ» дозволило виявити, що фінансові ресурси є ключовим елементом, що забезпечує розвиток інноваційного процесу в банківських установах. Проте АТ «ПУМБ» стикається з нестачею фінансових ресурсів через кризові явища економіки України (наслідки пандемії COVID-19, військові дії), а також через сталі чинники фінансового ринку: недостатній рівень розвитку; наявності вузького переліку форм фінансування; несприятливий інвестиційний клімат; низький рівень підтримки держави тощо. Це відбивається на структурі витрат із фінансування інноваційного розвитку та ефективності інноваційної діяльності. Для вирішення проблеми фінансування інноваційної діяльності банківського сектору найважливіша роль має відводитися державній підтримці важливих банків, які впливають на стабільність банківської системи.

Поряд із зростанням показників можна виділити основні проблеми інноваційного розвитку у банківській діяльності, а саме: повільне впровадження інформаційних банківських технологій; недостатній рівень фінансового забезпечення та висока вартість інноваційних технологій; низький рівень фінансової підтримки з боку держави; несприятливе інвестиційне середовище; значний період окупності сучасних технологій; низький рівень захисту вітчизняних каналів зв'язку та відсутність постійного доступу до мережі Інтернет; нестача кваліфікованих кадрів у сфері впровадження та використання інноваційних технологій; змінність законодавчої бази та недостатнє правове регулювання інноваційного розвитку банків; підвищення рівня економічного ризику; обмежений доступ до інформаційних даних; незначна кількість наукових організацій із розробки інформаційних банківських технологій; незацікавленість банків в інноваційному розвитку.

Поряд із вказаними проблемами на сьогоднішній день у діяльності АТ «ПУМБ» також є свої проблемні сторони та неефективні технології, які потрібно вдосконалювати. Серед проблем банку слід відзначити: економічна та фінансова

безпека; ідентифікація особистості клієнта; низький рівень захисту інформації; низький рівень охорони фінансових ресурсів; повільне впровадження цифрового банкінгу. Все це може призвести до погіршення фінансових показників діяльності, втрати кредитної репутації серед клієнтів.

Задля покращення інноваційного розвитку АТ «ПУМБ» сформовано наступні пропозиції: вдосконалення система дистанційного банківського обслуговування; впровадження біометрії для ідентифікації клієнтів; підвищення кваліфікації персоналу у сфері використання інформаційних банківських технологій; застосування технології блокчейн; впровадження сучасного програмного забезпечення для прийняття ефективних рішень та автоматизації бізнес-процесів; підвищення рівня захисту банківської бази клієнтів шляхом вдосконалення системи економічної безпеки; застосування онлайн-ресурсів (Facebook Messenger, GoogleHangouts) для отримання зв'язку з консультантами.

Досить часто банки хочуть запровадити всі інформаційні технології одночасно, однак їхній технічний потенціал не дозволяє цього зробити та спричиняє виникнення технічних проблем, помилок через оновлення додатків. Крім того, кожне оновлення вимагає більше місць в пам'яті телефону і більш сучасної системи Android та iOS, а це може собі дозволити не кожен клієнт. Тому впровадження інформаційних банківських інновацій слід здійснювати послідовно та шляхом залучення кваліфікованих працівників.

Задля підвищення ефективності надання банківських послуг необхідно спілкуватися не лише з робітниками та спеціалістами банківських структур, але потрібно спілкуватися з клієнтами, які користуються цими послугами, проводити опитування у соціальних мережах. Також необхідно правильно доносити інформацію до тих людей, які працюють над технічними помилками та продуктами у банківській діяльності. Отже, впровадження інформаційних технологій сприяє активізації інноваційної діяльності банків та потребує достатнього рівня фінансового забезпечення. Постійний інноваційний розвиток сприятиме покращенню фінансового становища банків, підвищенню їх конкурентоспроможності.

Висновки з проведеного дослідження. В умовах розвитку цифрової економіки з'являються все нові інформаційні банківські технології, що спонукає банки покращувати інноваційну діяльність, активізувати інноваційний розвиток та підвищувати якість банківських послуг. Саме стан інноваційної діяльності впливає на ефективність фінансової діяльності, рівень кон-

курентоспроможності. Інноваційні банківські технології сприяють створенню перспектив прогресивного розвитку банківської справи та інноваційний розвиток банків посилює конкуренцію, що потребує формування та впровадження нестандартних інноваційних рішень. Поряд з цим, підтримання інноваційної діяльності банків потребує достатнього рівня фінансового забезпечення. Зокрема, для АТ «ПУМБ» рівень фінансового забезпечення інноваційної діяльності є недостатнім та спостерігається нестача фінансових ресурсів через кризові явища економіки України. Проте, протягом 2021 р. спостерігається підтримання економічної ефективності інновацій на достатньому рівні, що забезпечено значним приростом прибутку банку. Отже, використання банківських інновацій потребує фінансового забезпечення та дозволяє раціонально використовувати ресурси, отримати додатковий дохід, задовольнити потреби клієнтів, підвищити ефективність банківського нагляду і контролю, знизити ризики та сприяє створенню умов для стабільного розвитку.

Література:

1. АТ «ПУМБ». Перший Український Міжнародний Банк. URL: <https://www.pumb.ua/> (дата звернення: 26.10.2022).
2. Банківська система України: інституційні зміни та інновації: кол. моногр. / Л. О. Примостка, М. І. Діба, І. В. Краснова та ін.; за заг. ред. Л. О. Примостки. Київ: КНЕУ, 2015. 434 с.
3. Білик В. В., Коломицева О. В. Маркетингові аспекти розвитку інновацій у регіонах. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2019. Вип. 52. С. 87–93.
4. Дзюблук О. В. Інноваційні вектори розвитку банківської системи. *Світ фінансів*. 2019. № 3 (60). С. 8–25. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1241/1244> (дата звернення: 26.10.2022).
5. Дячук Д. І., Ларіонова К. Л. Дистанційне банківське обслуговування: проблеми впровадження та перспективи розвитку. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Хмельницький, 2021. С. 45–47. URL: <http://surl.li/dmkec> (дата звернення: 26.10.2022).
6. Іванов С. В. Особливості банківських інновацій. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 30(2). С. 73–80. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30\(2\)_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30(2)_18) (дата звернення: 26.10.2022).
7. Іршак О. С., Павлик Я. О. Сутність, види, функції та особливості банківських інновацій. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 5 (1). С. 7–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_5%281%29_4 (дата звернення: 26.10.2022).
8. Карчева І. Я. Теоретичні та практичні аспекти забезпечення ефективності інноваційної діяльності банків. *Бізнес Інформ*. 2014. № 6. С. 343–347. URL: https://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=2014&abstract=2014_06_0&lang=ua&stqa=58 (дата звернення: 26.10.2022).
9. Копилук О. І., Музичка О. М. Аналіз банківської діяльності: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 415 с.
10. Матвійчук Н. М., Бурлачук Н. Ю., Гарбар Ж. В. Розвиток інновацій в сучасній банківській сфері України. *Молодий вчений*. 2015. № 5(20). Ч. 2. С. 28–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5%282%29_8 (дата звернення: 27.10.2022).
11. Національний банк України. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 27.10.2022).
12. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Верховна Рада України. Дата оновлення: 01.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 27.10.2022).
13. Єгоричева С. Б. Стратегії інноваційної діяльності комерційних банків: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08 / Університет банківської справи Національного банку України. Київ, 2012. 36 с.
14. Шмігельська З. К. Банківські інновації: суть, необхідність і розвиток. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 2. С. 34–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_2_11 (дата звернення: 27.10.2022).
15. Шпильовий В. А. Підходи до класифікації банківських послуг. *Економіка та держава*. 2016. № 1. С. 27–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2016_1_7 (дата звернення: 27.10.2022).

References:

1. JSC "PUMB". First Ukrainian International Bank. Available at: <https://www.pumb.ua> (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
2. Prymostka L. O., Dyba M. I., Krasnova I. V. et al. (2015) *Bankivska systema Ukrainy: instytutsiini zminy ta innovatsii: kol. monogr.* [Banking system of Ukraine: institutional changes and innovations: col. monogr.]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)
3. Bilyk V. V., Kolomytseva O. V. (2019) *Marketynhovi aspekty rozvytku innovatsii u rehionakh* [Marketing aspects of innovation development in regions]. *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky* [Collection of scientific papers of the Cherkasy State University of Technology. Series: Economic Sciences], vol. 52, pp. 87–93. (in Ukrainian)
4. Dziubliuk O. V. (2019) *Innovatsiini vektory rozvytku bankivskoi systemy* [Innovative vectors of banking system development]. *Svit finansiv* [The world of finance], no. 3 (60), pp. 8–25. Available at: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1241/1244> (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
5. Diachuk D. I., Larionova K. L. (2021) *Dystantsiine bankivske obsluhovuvannya: problemy vprovadzhennia ta perspektyvy rozvytku* [Remote banking service: implementation problems and development prospects]. *Finsanovi aspekty rozvytku ekonomiky Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka: zbirnyk naukovykh prats zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh uchenykh* [Financial aspects of the development of the economy of Ukraine: theory, methodology, practice: a collection of scientific works of students of higher education and young scientists], pp. 45–47. Available at: <http://surl.li/dmkec> (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
6. Ivanov S. V. (2018) *Osoblyvosti bankivskykh innovatsii* [Features of banking innovations]. *Prychornomorski ekonomichni studii* [Black Sea Economic Studies], vol. 30(2), pp. 73–80. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30\(2\)_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30(2)_18) (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
7. Irshak O. S., Pavlyk Ya. O. (2017) *Sutnist, vydy, funktsii ta osoblyvosti bankivskykh innovatsii* [Essence, types, functions and features of banking innovations]. *Ekonomika. Finansy. Pravo* [Economy. Finances. Right], no. 5 (1), pp. 7–11.

- Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_5%281%29_4 (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
8. Karcheva I. Ya. (2014) Teoretychni ta praktychni aspekty zabezpechennia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti bankiv [Theoretical and Practical Aspects of Ensuring the Effectiveness of Innovation Activities of Banks]. *Biznes Inform* [Business Inform], no. 6, pp. 343–347. Available at: https://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=2014&abstract=2014_06_0&lang=ua&stqa=58 (accessed 26 October 2022). (in Ukrainian)
  9. Kopyliuk O. I., Muzychka O. M. (2016) *Analiz bankivskoi diialnosti: navchalnyi posibnyk* [Analysis of banking activity: a study guide]. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. (in Ukrainian)
  10. Matviichuk N. M., Burlachuk N. Yu., Harbar Zh. V. (2015) Rozvytok innovatsii v suchasni bankivskii sferi Ukrainy [Development of innovation in modern banking sector of Ukraine]. *Molodyi vchenyi* [A young scientist], no. 5(20), part 2, pp. 28–30. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5%282%29_8 (accessed 27 October 2022). (in Ukrainian)
  11. National Bank of Ukraine. Official Internet representation of the National Bank of Ukraine. Available at: <https://bank.gov.ua> (accessed 27 October 2022). (in Ukrainian)
  12. Ppo banky i bankivcku diialniet: Zakon Ukrainy vid 07.12.2000 p. № 2121-III [On banks and banking activities: Law of Ukraine dated 07.12.2000 p. No. 2121-III]. Verkhovna Rada Ukrainy [Verkhovna Rada of Ukraine]. Data onovlennia: 01.10.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (accessed 27 October 2022). (in Ukrainian)
  13. Iehorycheva S. B. (2012) *Stratehii innovatsiinoi diialnosti komertsiiykh bankiv* [Strategies of innovative activity of commercial banks] (PhD Thesis), Kyiv: Universytet bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy. (in Ukrainian)
  14. Shmihelska Z.K (2014) Bankivski innovatsii: sut, neobkhdnist i rozvytok [Banking innovations: nature, necessity and development]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy* [Bulletin of the National Bank of Ukraine], no. 2, pp. 34–41. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_2_11 (accessed 27 October 2022). (in Ukrainian)
  15. Shpylovyi V. A. (2016) Pidkhody do klasyfikatsii bankivskykh posluh [Approaches to classification of banking services]. *Ekonomika ta derzhava* [Economy and the state], no. 1, pp. 27–30. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2016_1_7 (accessed 27 October 2022). (in Ukrainian)

Summary. In the conditions of change in the market environment, new information banking technologies are appearing, which have a favorable effect on the banking sector and the development of the economy. It was determined that the introduction of innovative technologies will ensure the activation of innovative development of banks, which will contribute to increasing competitiveness, work efficiency, and also guarantee the trust of clients. It was found that an important task of the bank is to provide innovative activities in order to improve their work. The directions of innovative development of JSC "PUMB", in which the bank constantly directs investments, are considered. It was determined that digital banking products and services for remote customer service are being used, online service for individuals is carried out in the "PUMB Online" application, and online service for corporate clients in the "PUMB Online" application. An analysis of the effectiveness of the innovative activities of JSC "PUMB" was conducted and it was determined that during 2021 there will be an improvement in the economic efficiency of innovations, an increase in profit growth, which indicates the effectiveness of innovative banking technologies. The state of financial support for the innovative activities of JSC "PUMB" was investigated and the insufficient level of provision of financial resources was determined, which is due to the negative influence of factors of the internal and external environment. Problems in the innovative activity of the banking sector are identified, namely: slow introduction of information banking technologies; insufficient level of financial support and high cost of innovative technologies; adverse investment environment; lack of qualified personnel; variability of the legislative framework; increase in the level of economic risk; a small number of scientific organizations involved in the development of information banking technologies; lack of interest of banks in innovative development. Ways to activate the innovative development of the bank have been formed. The implementation and use of innovations in banking requires financial support and will allow to obtain additional income, increase the effectiveness of banking supervision and control, neutralize the impact of risks, and create conditions for stable development.

Key words: innovation, banking innovations, development of banks, financial support, innovative banking services, efficiency of financial support.